

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN ĐÔNG

**PHÁT TRIỂN NGHỀ TRỒNG DÂU, NUÔI TẮM
BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TRẦN YÊN,
TỈNH YÊN BÁI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN ĐÔNG

**PHÁT TRIỂN NGHỀ TRỒNG DÂU, NUÔI TÀM
BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TRẦN YÊN,
TỈNH YÊN BÁI**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ luận văn nào khác.

Tôi xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc. Nếu sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 01 năm 2019

Tác giả luận văn

Trần Đông

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tôi xin gửi lời cảm ơn đến TS. Bùi Đình Hòa người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn các Thầy giáo, Cô giáo Khoa Kinh tế và PTNT, phòng Đào tạo - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn Huyện Ủy, Ủy ban nhân dân huyện Trấn Yên, các cơ quan, đơn vị của huyện; Ủy ban nhân dân và các hộ nông dân các xã đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu thực hiện đề tài.

Thái Nguyên, tháng 01 năm 2019

Tác giả luận văn

Trần Đông

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Khái niệm phát triển bền vững.....	5
1.1.2. Khái niệm phát triển trồng dâu, nuôi tằm bền vững	6
1.2. Cơ sở thực tiễn phát triển trồng dâu, nuôi tằm.....	13
1.2.1. Lịch sử phát triển trồng dâu, nuôi tằm ở Việt Nam	13
1.2.2. Tình hình phát triển trồng dâu, nuôi tằm ở một số địa phương	15
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu	16
1.4. Bài học kinh nghiệm cho huyện Trấn Yên	18
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	19
2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của huyện Trấn Yên, tỉnh Yên Bái.....	19
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	19
2.1.2. Kinh tế - xã hội.....	21
2.1.3. Đánh giá những thuận lợi và khó khăn của đặc điểm địa bàn tác động đến phát triển nghề trồng dâu nuôi tằm của huyện Trấn Yên.....	25
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	27
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	27

2.3.1. Thu thập số liệu thứ cấp	27
2.3.2 Thu thập số liệu sơ cấp.....	27
2.3.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	29
2.3.4. Phương pháp phân tích thông tin	29
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	30
2.4.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh tốc độ phát triển về kinh tế	30
2.4.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh tốc độ phát triển về xã hội	32
2.4.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh tốc độ phát triển về môi trường	32
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU TRỒNG DÂU NUÔI TẦM BÈN	
VỮNG CỦA HUYỆN TRẦN YÊN TỈNH YÊN BÁI.....	33
3.1. Tình hình trồng dâu nuôi tầm của huyện Trần Yên tỉnh Yên Bái.....	33
3.1.1. Thực trạng phát triển quy mô diện tích trồng dâu và nuôi tầm huyện Trần Yên tỉnh Yên Bái	33
3.1.2. Thực trạng quy mô sản xuất của hộ dâu tầm	36
3.2. Thực trạng phát triển nghề trồng dâu, nuôi tầm của các hộ điều tra ở huyện Trần Yên, tỉnh Yên Bái	38
3.2.1. Các thông tin chung của các hộ trồng dâu, nuôi tầm được khảo sát.....	38
3.2.2. Cơ sở vật chất trồng dâu - nuôi tầm	40
3.2.3. Thực trạng phát triển kỹ thuật trong sản xuất dâu tầm	42
3.2.4. Thực trạng phát triển liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm.....	45
3.3. Kết quả và hiệu quả phát triển sản xuất dâu tầm huyện Trần Yên	47
3.3.1. Kết quả, hiệu quả kinh tế.....	47
3.3.2. Kết quả, hiệu quả xã hội.....	51
3.3.3. Kết quả, hiệu quả môi trường.....	51
3.4. Đánh giá chung về mức độ phát triển bền vững của sản xuất dâu tầm.....	52
3.5. Nghiên cứu một số nhân tố ảnh hưởng đến phát triển sản xuất dâu tầm ở huyện Trần Yên, tỉnh Yên Bái	53
3.5.1. Các yếu tố chủ quan	53
3.5.2. Các yếu tố khách quan	54
3.5. Một số nhận xét về tình hình phát triển nghề trồng dâu, nuôi tầm ở huyện Trần Yên, tỉnh Yên Bái.....	55

3.5.1. Thuận lợi	55
3.5.2. Khó khăn	56
3.6. Quan điểm, định hướng để phát triển bền vững nghề trồng dâu, nuôi tằm trên địa bàn huyện Trấn Yên, tỉnh Yên Bái	57
3.7. Một số giải pháp chủ yếu nhằm phát triển bền vững nghề trồng dâu, nuôi tằm trên địa bàn huyện Trấn Yên, tỉnh Yên Bái	58
3.7.1. Giải pháp về quy hoạch đất đai	58
3.7.2. Giải pháp đào tạo tập huấn	58
3.7.3. Giải pháp đầu tư	59
3.7.4. Giải pháp khoa học kỹ thuật	59
3.7.5. Giải pháp tổ chức sản xuất và tiêu thụ	60
3.7.6. Đa dạng hóa sản phẩm từ cây dâu, con tằm	60
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO	65
PHỤ LỤC	69

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa tiếng Việt
BQC	Bình quân chung
CC	Cơ cấu
ĐVT	Đơn vị tính
GO	Tổng giá trị sản xuất (Gross output)
GTGT	Giá trị gia tăng
GTSX	Giá trị sản xuất
IC	Chi phí trung gian (Intermediate cost)
LĐ	Lao động
MI	Thu nhập hỗn hợp (Mixed income)
NN	Nông nghiệp
SL	Số lượng
SX	Sản xuất
UBND	Ủy ban nhân dân
VA	Giá trị gia tăng (Value added)
VIETSERI	Trung tâm Nghiên cứu Dâu tằm tơ Trung ương (Vietnam Sericultural Research Centre)

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1.	Diễn biến diện tích dâu và năng xuất, sản lượng kén tằm cả nước giai đoạn 2009 - 2015.....	14
Bảng 2.1	Tình hình sử dụng đất của huyện Trấn Yên qua 3 năm (2015 - 2017).....	20
Bảng 2.2:	Giá trị sản xuất, cơ cấu ngành kinh tế huyện Trấn Yên giai đoạn 2015 -2017.....	22
Bảng 2.3:	Dân số và lao động của huyện Trấn Yên giai đoạn 2015 - 2017	23
Bảng 3.1.	Diễn biến diện tích dâu của các xã trong huyện Trấn Yên năm 2015-2017.....	34
Bảng 3.2.	Sản lượng kén tằm của các xã trong huyện Trấn Yên tỉnh Yên Bái giai đoạn 2015-2017	35
Bảng 3.3.	Diện tích đất trồng dâu tằm bình quân của 1 hộ giai đoạn 2015-2017	36
Bảng 3.4.	Một số thông tin về chủ hộ trồng dâu, nuôi tằm ở huyện Trấn Yên.....	38
Bảng 3.5.	Số năm trồng dâu nuôi tằm của các chủ hộ được khảo sát của huyện Trấn Yên.....	39
Bảng 3.6.	Đầu tư nhà và điều hòa của người nuôi tằm huyện Trấn Yên	41
Bảng 3.7.	Đầu tư nhà nuôi tằm của các nhóm hộ	41
Bảng 3.8.	Giống dâu và được sử dụng trong các hộ khảo sát	42
Bảng 3.9.	Thực hiện chăm sóc dâu, tằm của các hộ được khảo sát.....	43
Bảng 3.10.	Phòng trừ bệnh hại trong nuôi tằm.....	45
Bảng 3.11.	Liên kết trong sản xuất dâu tằm	46
Bảng 3.12.	Kết quả sản xuất dâu tằm của các hộ khảo sát	48
Bảng 3.13.	Chi phí cho sản xuất của các hộ khảo sát trong một năm	49
Bảng 3.14.	Kết quả và hiệu quả sản xuất bình quân của các hộ khảo sát trong một năm.....	50
Bảng 3.15.	Đánh giá ảnh hưởng của sản xuất dâu tằm đến môi trường.....	52
Bảng 3.16.	Đánh giá sản xuất dâu tằm theo tiêu chí phát triển bền vững	53

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1.	Mô hình phát triển bền vững	6
Hình 3.1.	Biểu đồ diện tích trồng dâu và sản lượng kén tằm của huyện Trấn Yên từ năm 2015-2017.....	36
Hình 3.2.	Biểu đồ cơ cấu quy mô diện tích dâu của nông hộ năm 2017.....	37